

KRAJOWA SEKCJA NAUKI

NSZZ

ul. Waryńskiego 12, lok. A 221

00-631 Warszawa

tel. kom. 603 123 438

e-mail: ksn@solidarnosc.org.pl

<http://www.solidarnosc.org.pl/ksn>

KSN.03.2021

Warszawa, 20 maja 2021 r.

Opinia Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 6 maja 2021 r.

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” z uwagą przeanalizowała projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (PoSzWiN) z dnia 6 maja 2021 r., który jak podano w piśmie przewodnim ma przyczynić się do ochrony wolności w podmiotach systemu szkolnictwa wyższego i nauki, w tym w uczelniach. KSN zwracał uwagę na szykany¹, które dotyczyły osób pracujących w uczelniach, prezentujących efekty swoich dociekań, a z którymi nie zgadza się część społeczności akademickiej. Są to fakty, które niestety zaistniały i wymagają podjęcia stosownych działań. Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” zwraca jednak uwagę, że przedstawiony projekt zmiany ustawy może być nieskuteczny w stosunku do przedstawionych faktów, a co więcej, poprzez nieprzedstawienie ograniczeń, które co prawda wynikają z zapisów konstytucji, innych aktów prawa, czy przyjętych w danej społeczności wartości etycznych, może zachęcać do podejmowania działań nagannych tłumaczonych przekonaniem religijnym, światopoglądowym, czy filozoficznym. KSN uważa, że podstawą wyjścia do działań legislacyjnych powinien być katalog wartości etycznych i dobrych praktyk wynikający z ust. 2 art. 3 ustawy PoSzWiN. Proponujemy zatem, aby działania legislacyjne poprzedziło wypracowanie konsensusu dotyczącego tych wartości i praktyk. Zarówno wartości i praktyki ważne dla całego systemu, ale także szczegółowe,

¹ Pismo KSN.14.2019 z dn. 16.09.2019 r. do J. Gowina, ministra nauki i szkolnictwa wyższego w sprawie dyskryminacji prof. A. Nalaskowskiego <http://www.solidarnosc.org.pl/ksn/pl/news/234/> oraz stanowisko KSN w sprawie dr hab. E. Budzyńskiej <http://www.solidarnosc.org.pl/ksn/pl/news/263/>

obowiązujące w danej społeczności muszą być przyjęte na zasadzie konsensusu. Powinna być wytyczona procedura jego uzyskania, łącznie z możliwością odwołania się do wyższej instancji, gdy pojawiają się zapisy zakazane. Takie procedowanie będzie gwarantować zarówno ustawową autonomię uczelni, jak i wolność badań, twórczości artystycznej i wolność nauczania, które będzie cechować odpowiedzialność za jakość i rzetelność prowadzonych badań oraz wychowanie młodego pokolenia². W ten sposób zostanie wypełniony obowiązujący zapis art. 3. ust. 1 ustawy PoSzWiN z pełnym i ukształtowanym przez tradycję akademicką katalogiem wolności akademickich będących fundamentem rzeczywistej autonomii uczelni. Krajowa Sekcja Nauki zwraca uwagę, że kontrowersje, a nawet spory towarzyszące badaniom, czy kształceniu są wpisane w dążenie do poznania prawdy, a sposób ich prowadzenia wyznaczają właśnie standardy etyczne.

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” w pełni popiera zarówno już istniejącą, jak i wprowadzaną projektem dwuinstancyjność podejmowania rozstrzygnięć w postępowaniach wyjaśniających i dyscyplinarnych. Dodatkowo dopominamy się wprowadzenia zakazu cedowania uprawnień rektora w zakresie postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego na osoby niższej rangi pełniące funkcje kierownicze w uczelni. Ponadto, należy wzmocnić poprzez dodatkowe zapisy ustawowe, niezależność wyboru i funkcjonowania uczelnianych komisji dyscyplinarnych od władz uczelni.

W zakresie rozwiązań szczegółowych należy:

1. przywrócić odwołanie od kary upomnienia wymierzonej przez Rektora do uczelnianej komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli akademickich;
2. przywrócić przedstawicielom związków zawodowych prawo zabierania głosu w trakcie postępowania przed komisją dyscyplinarną;
3. wprowadzić dwuinstancyjny tryb odwoławczy od decyzji o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków nauczyciela akademickiego dla wszystkich rodzajów postępowań;
4. dołączyć do katalogu spraw chronionych zapisami projektu ustawy działań związków zawodowych i w obronie praw pracowniczych, w szczególności równego traktowania w zatrudnieniu oraz europejskich standardów zatrudnienia w instytucjach szkolnictwa wyższego i nauki.

Reasumując, oprócz wymienionego sposobu procedowania i zaproponowanych zmian projektu, KSN stoi na stanowisku, że najważniejszym elementem jest niedopuszczenie do

² Preambuła Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 20 lipca 2018 roku

uruchamiania postępowań dyscyplinarnych w stosunku do sporów związanych z oceną treści przekazu, o ile jego forma jest zgodna z obowiązującymi standardami i taki zapis powinien pojawić się w ustawie.

**Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”**

*/ - podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/*